37. szám. Sepsi-Szentgyörgy, 1877. szerda, május 9. VII évfolyam.

Szerkesztőségi iroda: Brassai utcza 60. sz. alatt, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kiadó-hivatal: Pollák Mór könyvnyomdája, hová a hirdetések és előfizetési pénzek bérmentesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap, a háromszéki „Háziipar-egylet“ és a s.-sztgyörgyi „önkéntes tüzoltó-egylet“ hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap hetenkint kétszer: szerdán és szombaton

Előfizetési feltételek: helyben házhozhordva vagy vidékre postán küldve: Egész év . . 6 ft. — kr. Fél év . . . 3 ft. — kr. Negyed év . . 1 ft. 50 kr.

Hirdetmények dija: 3 hasábos petitsorért, vagy annak helyéért 6 kr. Bélyegdij külön 30 kr. Nyilttér sora 15 kr.

A háboru.

Az európai haretérről. Rustcsuk alatt körülbelül 18,000 muszka táborozik most a szabad ég alatt, mert a laktanyák korházakká vannak átalakitva. A kórházak máris tultömöttek a sok betegtől és az oroszok dolga annyi, hogy kötelességüknek egyátalán meg nem felelhetnek. Különben kétséges meddig lesz e tábornak orvosa, mert eddig egy orvos sem — többnyire osztrákok — kapta meg fizetését. — Az élelem is oly drága, hogy ostromállapot esetén, a nyomor végtelen nagy lesz. Összesen három hajó gabonát szállitottak ide, mely 18,000 katonának és 30,000 lakosnak vajmi kevés. A külföldi családok már mind elköltöztek hazájukba. Itt azt tartják, hogy az több a lehetetlenségnél, hogy a töröknek sikerüljön Romániát megszálni; és ha sikerül, a sikert a legnagyobb esztelenségnek tartják, mert, ha Romániába benyomulnak egyenesen háttal lesznek az oroszoknak és azt nehezen védhetik majd meg.

Brailát egy török monitor bombázta.

Mahmud Damad pasa az ázsiai hadsereg főhadvezéréve van kijelölve.

Perába harmincezer főnyi egyptomi katonaság érkezett.

A Duna felé inditott orosz hadsereg — mint orosz részről állitják — 120,000 ember gyalogságból, 20,000 lovasból és 400 tábori ágyuból áll. — A szerethi hid mellett egy román vashajó vetett horgonyt. — A Bukurest közelébe, Banjaschiába várt orosz csapatok számát 60,005 főre teszik.

Várnából több magánhajó 6000 önkéntessel a Krimbe indult.

A török dunai hajóhad áll: 3 kasamatahajóból, 12 darab Armstrong ágyuval; 3 tornyos hajóból, 15 Armst. ágyuval; 10 kasamata-ágyunaszádból, 20 Armst. és 2 Krupp ágyuval; 4 monitorból, 8 Krupp-ágyuval; 8 fa ágyunaszádból, 32 kis ágyuval; 4 szállitó-hajóból, 8 ágyuval, — és 23 uszály-hajóból.

Sz. pétervári sürgönyök az jelentik, hogy az oroszok még nem hatoltak tul Brailán, — hanem előkészületeket tesznek, hogy a Dunán egy hét alatt átkeljenek.

Az ázsiai csatatérről. A muszka hadak csakugyan egy talpalatnyi földet sem foglaltak el itt eddig, hanem csak a kozák hordák portyásztak erre arra, mig erősebb török seregre nem bukkantak, a mellyel néhány lövést váltva elcsernajeffeztek. A nagyobb muszka hadsereg csak most vetődött a határra. — A perzsa Sah 50 millio rubelt kér arányban, máskép nem verekszik a muszka ellen.

Bukurest máj. 3. A kamara a moratoriumot el fogadta, a kormány csak némely kerületekben fogja igénybe venni.

Szentpétervár május 4. Az „Agence Russe“ szerint a porta nem utasitja ki az orosz alattvalókat, csak olyanokat fog kiutasitani, kik rendzavarok és gyanusak.

Versailles, maj. 4. A kamara 361 szóval 121 ellen, a baloldal interpellatiójának a clericalis kiáltványok ügyében, a baloldal elnökétől és a kormánytól elfogadott napirendet — mely szerint a kormány felszólitandó, minden törvényes lépés megtételére, hogy azok megakadályoztassanak — elfogadta.

Az ázsiai haretéren, mint Wladikawkásból f. hó 3-áról az orosz érzelmü bécsi „Presse“-nek táviják az orosz csapatok előnyomulása Batum, Kars és Erzerum felé szakadatlanul tart. Az összeköttetést e három erősség között az oroszok már elvágták. Kars közeléből Tikma alól lovassági összecsapásokról érkeznek hirek.

Jászvásárból távirják, hogy a hadászati felvonulás befejezése után, mi május hó vége előtt egyátalában nem fog megtörténhetni, az oroszok semmi esetre sem fogják az átkelést a Dunán megkisérleni; időközben azonban több ponton tüntetni fognak az átkelési előkészületekkel. Az oroszok a legnagyobb oláh városokkal erős őrséget szándékoznak vetni, mi a lőösszeirásokkal együtt nagyon elkeseriti a népet. Jászvároson és Bukurestben már élelmiszer hiány kezd mutatkozni. Bukurestben azon eszmével foglalkoznak, hogy az orosz ellenes lapokból megvonják a postai szállitás jogát.

Rustsuk polgárai Szulejman effendihez, a Budapesten időző szofta-küldöttség elnökéhez táviratot intéztek, a melyben hálájokat fejezik ki a magyar nemzetnek a porta iránt kitüntetett rokonszenvért.

Károly fejedelem személyesen vette át az Olton innen felállitott oláh hadtest fővezérletét.

---

* **A belügyminiszter** körrendeletileg meghagyta a törvényhatóságoknak, hogy tegyék meg a előkészületeket a törvény értelmében rövid idő alatt bekövetkező általános tisztujitásokra. A megyék egy része e körrendelet alapján már tett is előleges intézkedéseket. A tisztujitás a törvényhatóságok nagy részében még ez év folytán meg fog történni.

* **A jövő évi hadügyi budget,** a megelőző évhez képest, huszonegy millió, ötszáz hatvan ezer, hatszáz kilencvenegy frt többletet mutat fel. És pedig — mint a „N. Fr. Pr.“ közli — a rendesben 5,832.568 frt, a rendkivüliben 10,608.381 frt, a beszállásolási törvény folytán 1,460.000 frt, pótlék a mult esztendőre 3 millió 659.742 frt, ezek között következő részletes tételek: tüzérség (rendes) 699. 368 frt. rendkivüli 314 345, a századosoknak lóval ellátása (az első esztendőre) 134 ezer 863 frt, a remontáknak depotjának részleges activálása (rendes) 132,548 frt, rendkivüli 130 810, a legénységi eledel javitása 1,690,000, árpótlék az ellátásnál 2,220,000, fegyverek 4,393.960, a budai Krisztinavárosi kózház ujra épitése 85 000, a többi többlet megszaporitott előléptetésre terveztetik.

* **Ausztria-Magyarország kilép a semlegességből.** A krakói jól értesülő „Cas“-nak irják Bécsből; „Ausztria-Magyarország azon föltételhez kötötte Muszkaországgal szemben semlegességét, ha Szerbia, mely a fényes kapuval békét kötött, szintén semleges marad, sem háboruba nem elegyedik, sem csatatérré nem válik.“ — Azt pedig tudja mindenki, hogy a rácok hadilábra álltak; a „Cas“ értesülése szerint elfogaljuk Szerbiát.

* **A bukuresti magyarok.** A magyarok helyzete Bukurestben nyomasztó és aggályos. Orosz hatalmaskodásoktól tartanak és félelmük egészen alapos. Közelébb egy magyar küldöttség tisztelgett Zvidinek lovag főkonzulnál, hogy utasitást kérjenek tőle mihez tartásuk ügyében. A konzul hidegen és mereven fogadta a küldöttséget még üléssel sem kinálta meg. Rövid és szláv durvasággal mondá: „Ne féljenek önök, nem lesz semmi bajok, de ha mégis, én mosom kezeimet, felelőséget semmiért sem vállalatok.“ Ugy látszik, hogy a konzul urnak vajmi kevés fogalma van, a népjogokról.

* **A pápa is muszka-ellenes.** Nagy feltünést okozott közelebb a szent atya egy beszéde, melyben kikel Oroszország és annak feje ellen. A pápa a legnagyobb gyülölettel van a muszka cár iránt, nemcsak a római katholikusok kegyetlen üldöztetése — s a ron. katholikus vallás feletti kegyetlen zsarnokoskodásáért, hanem különösen azért, mert a muszka cár az egyház felett is uralkodik. — Ország-világ gyülöli tehát és megveti Muszkaországot, de valjon a puszta gyülölet és megvetés elegendő-e, arra nézve, hogy jogtalan háboru üzenetéért, meglakoljon?

* **Önkénytesek toborzása Törökországban.** A török hadügyminiszter sürgös rendeleteket küldött szét a vidéki hatóságoknak, hogy önkényteseket toborzanak. Az ily rendeletek Törökországban csak pro forma adatnak ki, mert a törökök nem kell nógatni, hogy becsülete, vallása és hazájáért sikra szálljon. Kisázsiából a porta a legjobb ajánlatokat kapta a kurd seikektől. Ezek ugyanis önkényteseket ajánlanak, kiknek élelmezése és felfegyverkezése a török kormánynak semmibe sem fog kerülni, miután nemcsak reményük, hanem egész biztonsággal tudják, hogy a muszkák költségén fognak élni. Maga a khedive is egy sereg katonát ajánl fel a portának, melyet a khedive fia fogna vezényleni.

* **Brailát** hirszerint a törökök összebombázták.

* **Az orosznak nincs már pénze.** Oroszország már csak roppant erőmegfeszitéssel képes pénzt teremteni. Minden kutforrás ki van meritve. Kölcsönt csak nagy ügygyel-bajjal tud szerezni. Egyes bankárok már nem akarnak neki hitelezni. Most is, hogy Oroszországnak egy 75 milliós előlegre volt szüksége három bankár állott össze, hogy, ha lesz, hát a baj hármukat érje. Még egy pénzforrása van Oroszország-

TÁRCA.

A szépmezei honvédemléknél.

Három nap voltak ők körül köritve,*)
Hogy a kapott seb vérezhessen el;
Három nap vártak a honnmaradottak,
Mig meg tudták, hogy itt hullottak el.

Elhallgatott az ágyuk menydörgése,
A kardcsengés nem lelkesit kebelt;
A hős és honfi, ki tüzhelyt s hont véde,
Önkény s szabadság vértanuja lett.

* * *

A nemzeti zászlót itt lengette a szél,
A haldokló honvéd itten sohajtott fel,
Ide jöttek volt ki a hullakeresők:
Anya, nő, menyasszony és az árva gyermek.

A fehér emlékre süt a hold sugára,
Tán az emlékezés koszoruját várja?
Pabér és borostyán meg van érdemelve,
Minden kis levélért folyt egy honfi vére.

* * *

Itt itta be a föld a legdrágább bibort;
Békén szánt az eke, hol csatamén tombolt,
Vasat vet fel olykor a szántóvas éle,
Találja a gazda: „Vajjon ki viselte?

Talán doni kozák gyilkolt vele székelyt?
Vagy tán székely volt, ki vele németet vert?“
Székely, muszka, német békén alszanak most,
Támadó és védő, bakó és áldozat.

Vécsey Róbertné.

*) Lauriáni orosz ezredes által. (Lásd Erdély története 48—49. Kővárinál.)

ADALÉKOK
Háromszék hirlapirodalmához.

(Vége.)

Az 5-ik számból csak a „Hirfüzér“ rovatból jegyzek ide egy pár nevezetes akkori ujdonságot.

„Tizenkilenc magyar honvédnek, kik Olaszországba foglyul vitettek vala, sikerült Prikál százados és Dobos hadnagy vezetése alatt megszökni. Dobos készitette az utlevelet a Turszki 2-ik zászlóalj ezredesének aláirása és pecsétje alatt, mellyel Grácig jöttek, onnan a Stajer hegyeken át Fürstenfeldnél honunkba értek. Utjokban hogy bajba ne jöjjenek, 8 rabvasat vettek, azokat nyolcnak lábára tették s a többi kisérőkül, azokat mint sulyos bünü rabokat Bécsbe kisérni állitván, igy mindenütt feltartóztatás nélkül utazhattak. Ezek azt a hirt hozták, hogy Olaszhonban népfelkelés van, mely május utolján 8 napi és éjjeli folytonos ütközetekben Radeckit megverte s a határszélek felé kergette.“

„S. Sz. Györgyön. N. Enyediek számára adakoztak: B. Szentkereszti Susána Horváth Albertné egy arany karperec. Lázár Hóni Szabó alezredesné 10 frt. Horváth Albert főtiszt 7 frt. Dósa Elek Brassóvidéki kir. biztos, Német László Háromszéki kir. biztos, gr. Bethlen Sigmond mindenik 5 frt Szilágyi alezredes, Bogdán István, Osztermann Vilmos mindenik 4 frt 40 kr. Zuba General, Mihály József, Gyárfás Károly, Gyárfás Samu mindenik 2 frt. Elekes György, Bora Dávid, egy valaki, Fodor hadügyész, Tompa Ferenc mindenik 1 frt 40 kr. Geblhárd Béniám 1 frt 20 kr. gr. Kálnoki Imre, Székel László, Kupferstich Jákob, Rohl Károly mindenik 1 frt. Pototzky Jakob, Petrás Ferenc, Haurich József, Pototzki Antal, Vajna Károly mindenik 30 kr. Makkai Ferenc, Rohland Wilhelm, Gál Károly, Kósa Dávid, Körös Mihály mindenik 20 kr. Földvári hadnagy, Forró Sándor és egy valaki külön 10 kr.“

„A Fehérvárt zárva tartó táborunkat mint a Honvéd irja, az oláhok három felől egyszerre támadták meg. A három helyen mintegy 7 ezeren lehettek s amint kivenni lehetett, e három táborban 1200—1500 fegyveres ember. A csata mindenütt rövid ideig tartott s honvédeink előtt eszeveszetten futott a bátorságát vesztett tábor. A három helyen 127 oláh esett el. Futás közben condrájokat kalapjokat s tarisnyájokat hányták el.“

„Budavár bevételéről még folyvást sok érdekest beszélnek, a többek közt egy százados imigy szólott vitézeihez: „Fiuk! a várba bizonyos, hogy bemegyünk. Csata után egy kovás puskát se lássak nálatok.“ Es az ütközet végével, midőn sorba álltak a vitézek, mind gyutacsos puskával, tisztelgának a százados előtt. A várbeliektől szerezték. — Egy házból dühösen lődöztek honvédeinkre, de ezek nem tágitván, a betörött kapun szuronyszegezve rohant be egy közhonvéd, egyenesen az udvaron álló tisztnek tartva, kire németnyelven rárival: „Le a fegyverrel, vagy leszurlak!“ A tiszt látván a bőszülten közeledőt, ijedtében leejti kardját s pardont kér. Honvédünk fölemeli a kardot, vállát megveregeti a tisztnek és mosolyogva mondja: „Ugy-e, hogy megijedt ön? ne féljen semmit, itt a szivar, gyujtsunk reá.“ Ilyen az értelmes szurony.“

„Herkalovics őrnagy f. évi május 26. Ó.-Orsováról kelt s Bem altábornagyhoz intézett tudósitásának kivonata. Cherim pasa török hadosztály-parancsnok, tegnap a határra jövén, értekezni kivánt a magyar se-

nak és ez az egyes városok kikért áldozatkészsége. Miután Moszkva és Szt.-Pétervár egy-egy millió rubelt áldoztak most a vidéki városokat kérik fel egy kis áldozatkészségre. Ha Oroszország pénzviszonyai máris a háboruban is ilyenek, hogy lesz tovább, kérdi a „Neue Freie Presse“. (Hát akkor majd ad neki a burkus.)

A magyar és osztrák kormányelnök válasza a keleti kérdésben hozzájok intézett interpellációkra.

Tisza Kálmán magyar miniszterelnök, Somsich Pál és Simonyi Ernő képviselők részéről a keleti kérdésben a monarchia magatartását illetőleg tett interpellációkra, következőleg válaszolt:

Az osztrák-magyar monarchia magatartása az orosz-török háboru kitörése óta és kitörése alkalmából megfelel annak, melyet a keleti bonyodalmakkal szemben elejétől fogva elfoglalt. A keleti keresztény népek sorsának gyakorlati javitására intézett törekvései ismeretesek is és minden oldalon méltányoltattak is. Egyuttal oda volt az igyekezet forditva, oda törekedett a kormány, hogy a béke megóvassék, vagy ha ez nem lehet, hogy a kitört háboru lokalizáltassék.

Most, midőn az orosz-török háboru kitörését meggátolni nem lehetett, két feladatot lát maga előtt a külügyi kormány. Az első az: megtenni mindent, hogy a háboru következménye ne legyen európai bonyodalom; a második: hogy a háborunak a keleti ügyek végleges alakulására, lehető következményeire nézve minden körülmény közt érvényre emelkedjék azon befolyás, mely az osztrák-magyar monarchia helyzetének és érdekeinek megfelel. Ezen érdekek megóvása szempontjából az osztrák magyar monarchia semlegességének kimondása után is a kormány fenntartotta és fentartja a cselekvés szabadságát.

Eddig sikerült a kormánynak az eseményeket kellően követni anélkül, hogy katonai intézkedések lettek volna szükségesek, és azon nézetéhez, hogy az államkincstár nem indokolt mozgósitással ne terheltessék, most is ragaszkodik és most sem lát okot a katonai rendszabályok életbeléptetésére; de másfelől érzi, hogy Európa keletén egy hatalomnak sincs közelebb fekvő érdeke, melyet megóvnia kellene, mint épen az osztrák-magyar monarchiának; ismeri teljes mértékben felelősségét, de bizalommal néz az események elé.

Meriti ezen bizalmat azon határozottan barátságos viszonyból, melyben minden többi hatalommal áll; meriti továbbá azon nyiltságból, melylyel minden irányban és annak idejében kinyilvánitotta a magyar-osztrák monarchia keleti politikájának célzatait és irányát, és meriti végezetül azon meggyőződésből, hogy ő császári és ap. királyi felsége ott, ahol a magyar-osztrák monarchia érdekeinek megóvásáról van szó, összes népeinek odaadó támogatására, a törvényhozó testületeknek és az országoknak hazafiságára minden körülmény közt föltétlenül számithat.

Ezen bizalom és azon erő érzeténél fogva, melyet a törvényhozások előrelátása folytán sikeresen kifejlett haderő ad, még ma is azon helyzetben látja magát a külügyi kormányzat, hogy a monarchia szavának hüséges számbavételét biztosithatja katonai intézkedések tétele nélkül is.

Ez a, t. ház, mit a jelen helyzetben felelhetek. Nem terjeszkedem ki az egyes kérdésekre, de miután — mint előrebocsátottam, maguk a t. interpelláló urak részint az interpellációkban, részint beszédeikben kimondották, hogy a t. ház ezen nyilatkozatot annyival inkább fogja tudomásul venni, mert annyit mindenesetre látni fog belőle, hogy a kormányok tudják, mily nagy érdekéről van itt szó az osztrák-magyar monarchiának és ebben Magyarországnak, s hogy az ezen érdekek szempontjából szükséges teendőket folytonos figyelemmel kisérik s hogy az ezen érdekek megóvásával szemben a cselekvés szabadságát megtartották, kérem, méltóztassék e nyilatkozatomat tudomásul venni. (Helyeslés.)

Az osztrák képviselőházban Lasser miniszter Giskra interpellációjára következőleg válaszolt:

A monarchia magatartása az orosz-török háboru kitörésekor megfelel annak, melyet a keleti zavarok tartama óta elfoglalt és következetesen folytatott. Fáradozásai a keleti keresztyének sorsának gyakorlati megjavitására ismeretesek s minden oldalon méltatást találnak. Törekvései egyszersmind a béke fentartására s miután az lehetetlenné vált, a háboru localizálására voltak irányozva.

Miután a hatalmak fáradozásainak nem sikerült Török- és Oroszország közt a haborut megakadályozni, az osztrák-magyar kormány kettős föladatot lát maga előtt: először mindent elkövetni, hogy a háborunak ne legyen európai következménye: másodszor, a háboru következményeire vonatkozólag a keleti ügyek végleges rendezésére minden körülmény közt érvényesiteni azon befolyást, mely a monarchia helyzetének és érdekeinek is megfelel. Ez érdekek védelmére az osztrák-magyar kormány Ausztria-Magyarország semlegességi nyilatkozata után is fentartja magának az actió szabadságát.

Az osztrák magyar kormánynak eddig sikerült az események fejlődését katonai intézkedések nélkül követni, a kormány hü maradt azon elvéhez, hogy az államháztartás indokolatlan mozgositás által ne terhelje, s jelenleg sem látja magát inditatva katonai intézkedésekre.

Másrészt a kormány tudatával bir annak, hogy egy hatalomnak sem kell Európa keletén oly közelfekvő és oly nagyfontosságu érdekekre ügyelni, mint Ausztria-Magyarországnak s ismeri is felelőségét teljes mértékben. Mindamellett is a kormány bizalommal néz az események elé, e bizalmat az összes hatalmak iránti barátságos viszonyokból meriti, s azon nyiltság ból, mellyel az osztrák-magyar politika célpontjai minden irányban és kellő időben kifejezésre hozattak és azon meggyőződésből, hogy a császár, midőn a monarchia érdekeinek védelméről van szó, teljes biztossággal számithat népeinek odaadására és képviselőinek hazafiasságára.

E hitben és azon erőérzetben, melyet a képviselőtestületek előrelátása által sikeresen kifejlesztett haderő birtoka kölcsönöz, a kormány jelenleg is azon helyzetben látja magát, hogy a monarchia szavának, katonai intézkedések tétele nélkül is biztosithatni fogja a kellő figyelembe vételt. (Tetszés.)

Török vendégeink.

Pénteken délelőtt látogatást tettek több tanintézetben. Dél felé az „Atheneum nyomdáját“ látogatták meg. Először a gépcsarnokba mentek, hol a nyomdaszemélyzet hatalmasan fölharsant. A falakról körös-körül csillag és félhold alatt francia és magyarnyelven a következő üdvözlet intett alá: „Éljenek a softák!“ „Vivent les softas!“ — A szedők emeletén Schröpfer első könyvvezető francianyelven rövid üdvözletet mondott, melyre Mehemed bey török nyelven felelt, kifejezve elismerését a magyar nyomdászat magas foku haladása iránt. Lent a gépek közt az „Üstökös“ és „Borszem Jankó“ sajtó alatt levő képeit mutogatták nekik. Erődy Béla megmagyarázta a képek értelmét s erre többen jóizü nevetésre fakadtak. Egy kézisajtón rögtön kinyomatták a következő üdvözletet: „Az Athenaeum-nyomda személyzete üdvözli a török nemzet küldötteit.“ A finom velinpapirszeletkéket kiosztották a látogatók közt. A gépcsarnokban minden gép müködésben volt s a törökök érdekkel nézték a látványt, a felső emelet karfájára dőlve. A gépcsarnokból a betüöntődébe mentek, hol a finom betüöntő készülékek szerkezetét szintén a legnagyobb figyelemmel nézegették. A nyomdaszemélyzet éljenei közt hagyták el az épületet.

Este a népszinház vendégei voltak a szofták. A „Csikóst“ nagy tetszéssel nézték egész az utolsóelőtti jelenésig, mikor vezetőik felszólitására eltávoztak a fáklyásmenetet megtekinteni. Az előadás alatt különösen Tamási és Soldosné köték le figyelmöket. Tamási elemében volt, kitünően játszott és énekelt. Soldosné emellett ismét rögtönzéssel lepte meg őket. Rögtönzött dala ez volt:

„Hogy a török bort nem iszik,
Katonának csak elviszik.
Indul is már a csatába,
Halált viszen a karjába.“

Háromszor énekeltették el vele s az öreg Sheik Szulejmantól egy hatalmas myrtus és cserkoszoru hullott lábaihoz. A darabban előforduló csikóstánc szintén nagyon kedvükre való volt, meg is ismételtették, és látcsövezték erősen.

A fáklyásmenet nagyszerü volt. Már 8 órakor hemzsegett a kiváncsiak tömege az országuton. Kilenc óra után ember ember hátán állott a szénatértől egész a marokkói utcáig s innen tovább az „Európá“-ig. A menetet 4 lovas nyitotta meg, czek után is magyar zászlókat hoztak, a zászlókat zeneszó mellett két sorban több mint 1000 fáklyavivő.

Török vendégeink az „Európa“ erkélyén várták a menetet. A menet roppant lelkesen éljenezett. Első volt Herrman Otto, ki talpraesetten tolmácsolta érzelmeinket. Utána Szücs mondott egy hosszu dikciót. Hodsa Mehemed válaszolt törökül Erődy tolmácslásával körülbelől ezt: Elmegyünk Törökországba, de nektek hagyjuk szivünket és lelkünket emlékül. Majd bey mondott tüzes francia szónoklatot s végül Sheik Szulejman törökül bucsuzott el a magyaroktól.

Felsőbb népiskoláink.

II.

Nem fentartható a sepsi-szentgyörgyi felső népiskola gazdasági szempontból azért sem, mert Háromszékmegye iskolaalapjából Kézdi-Vásárhelyt iparszakosztálylyal összekötött és a műfaragászatot is magában foglaló felső népiskola okvetlen szükséges fentartási költségei mellett a más két tanintézet subventionálását nem birja meg.

Ezen iskolaalap csupán a sepsi-szentgyörgyi javára 4200 frtot adott ki mult évben, melyből beruházásra 2500 frt fordittatván, az intézet ideiglenes berendezése miatt sárba dobott összegnek tekintendő.

Évi fentartási költsége 1400 frtba kerül. S mit mutathat fel eredményül e roppant áldozattal szembe, eltekintve, hogy tanitóit az állam fizeti?

Sepsi-Szentgyörgy város az évi segélyképen felajánlott 300 frtot már jelen éven kezdve megvonta, belátván az intézet célszerütlenségét, vesztegetni való pénze nem lévén.

Dacára annak, hogy ez intézet létesitését és fentartását Háromszékmegye közönségének köszöni, — a gazdászat üzletének, b e v é t e l e k é s k i a d á s o k körüli ellenőrzésére legkisebb garanciáról s i n c s gondoskodva, ugy, hogy a számadásokat az igazgatóság a mult évről még beterjeszteni sem látta szükségesnek s ha netalán beterjesztendi, a kimutatandó tételek helyességének megbirálására nehéz lesz módozatot találni.

Egy régi bölcs azt mondá: „előbb a szükségest, később a hasznost és legvégül a gyönyörködtetőt kell megszerezni s megtartani.“

Összehasonlitva Háromszék népességi viszonyát és fejlődési irányzatát a felsőbb népiskolák közvetitésével elérhető képes téssel, mindenesetre luxuriosus költekezés három felső népiskolát két gazdászati szakosztálylyal fentartani.

Háromszék igényeinek ez idő szerint teljesen megfelel egy iparos és egy gazdászati szakosztálylyal megtoldott felső népiskola; fejlesszük ezeket, tegyük ezeket életképessé, nehogy ugy járjunk, mint a tapasztalatlan kertész, ki a dus növéseket tájának tövéről kiirtani sajnálván, emiatt az egész fát elveszitette. — Ovakodni kell a tanügy teréu is, nehogy a fattyu növések elfenésitsék a müvelődés életfáját.

Nézetünk szerint két gazdászati szakosztály azért is sok, mert a szükségletnek egy az egész megye területére megfelel, annál inkább, mert Háromszék jövője immár nem a gazdaság folytatásában, hanem ipara fejlesztésében keresendő.

Oláhországgal szemben fennálló vámszerződés idejében nyersterményünk nem versenyezhet amazoknak sokkal olcsóbban és böven előállitható termékeivel.

Kell tehát a reánk nézve előnyösebb irányt, az ipart fejleszteni.

Még a helyes munkafelosztás elvénél fogva is ugy találom célszerünek s egyszersmind kielégitőnek, ha Kézdi-Vásárhelytt az iparos szakosztály s egyáltalában a realiak, Sepsi-Sztgyörgyörgyön a gymnasium szervezetéhez mérve a humanior tudományok fejlesztetnek és Baróthon a gazdászati szakosztály meghagyatik.

Kérdheti valaki: miért kivánja ez ember Baróthon a felső népiskolát fentartani, midőn oly ellenséges indulattal lépett fel az egész intézmény ellen?

Megvallom, az egész felső népiskolai intézményt sokkal specialisabb jellegünek s fentartását inkább

---

reg parancsnokával. Több tisztekkel egyetemben azonnal a határra siettem a pasa üdvözletére s ujolag biztositám őt szomszédi barátságos indulatunkról; egyszersmind azon ohajtást fejezve ki, miszerint jövőben is minden el fog követtetni a jó egyetértés szilárditására s hogy minden körülmények között testvérkezet fogunk egymásnak nyujtani. Mire a pasa azon reményét fejezé ki, miszerint mindig baráti érzelemmel leendünk egymás iránt. A határt török csapatok szállották meg Omer pasa vezérlete alatt, kinek főhadiszállása jelenleg Bukarestben van. Az Oláhonban szállásoló török katonaság számát 25 ezerre teszik. Puchner Bukarest felé vette utját, hogy pénzt keritsen katonái számára, kiknek nyugtatvány mellett élelem többé ki nem szolgáltatik. A pasa továbbá arról is értesitett, miszerint 4 - 5 nap mulva az átmenet szabad leend; ez idő alatt t. i. az osztrákok hihetőleg elvonulandnak. Mondá tovább, hogy ne aggódjunk az oroszoknak hazánkba beütése fölött. Végül midőn elvált tőlünk, biztositott őszinte barátságáról is igére, miszerint Bem altábornagy levelére válaszát mielőbb átküldendi.“

„Kézdivásárhely, Jun. 20. Tegnap este városunkat vészharang-kongás és lármadob riasztá fel, ellenség közeledési hir szállongott. Nemzetőreink talpon álltak s Bereck felé siettek. Ma futár jött Brassóból, mely az ellenségnek tegnap Felsőtömösbe berontásáról s arról, hogy onnan őt a miénkek visszanyomták s Felsőtömöst fölégették — hirt hozott. Délben a nép közt leverő hir Brassónak ellenség általi megszállásáról kerengett; de estve felé érkezett sürgöny csak Törcsvárnál ütközet kezdetéről értesitett, melynek m, eredménye lőn, nem tudjuk. Gál Sándor ezeredes u, körünkben van, célirányosan intézi rendelkezéseit é, sürgönyileg minden felé. Ojtozba tekintélyes erő men, nemzetőrségből.“

„Jun. 21. Ma reggel fegyveres honvéd sereg, lovasság és ágyuerő indul Ojtozba hős erélyü ezeredesünk személyes vezénylete alatt. Ne szálljon remegés kebeledbe székely nép, összetartás, bátorság és erélyes elszántság s azon biztató öntudat, hogy hazádért, szabadságodért, önmagadért és véreidért küzdesz, emelik erős karjaidat véredet szomjazó ellenségeid ellen. Isten áll igaz ügyünk mellett s el nem hagyja a magyart.“

„KÜLFÖLD. Bernből irják május végéről, hogy az Olaszhonból menekült lengyelek legnagyobb részint Magyarhonba iparkodnak Németországon keresztül. Utiköltséget Bernben kapnak.“

Mint első közleményemben jelzém: a „Székely Hirmondó 5 első száma állott rendelkezésem alatt Lányi Sándor ur szivességéből. Hogy az 5-ik szám nem volt-e az utolsó: nem tudom; de annyi bizonyos előttem hogy igen rövid életü volt a „Székely Hirmondó,“ mert már az 5-ik számban jelezve van, hogy jun. 20. és 21 én az oroszok az ojtozi és tömösi szorosokon betörtek. A többit tudjuk. Még nehány dicső véres nap a szabadság esthajnalát vérével festette biborszinre a hős székely nép, de végre meg keilett hajolni a tulnyomó erő előtt.

De tán nem halt ki a székely népből a spártai honszeretet és hősies önfeláldozás szelleme, és ha eljön a próbáltatás ideje, istenért, trónért, hazáért, szabadságért épen ugy meghozná áldozatait, mint meghozta mindig.

Azon szives kérésemmel zárom be közleményeim sorozatát: akik hasonló ereklyét, mint a „Székely Hirmondó“, „Hadilap“ sat. vagy szabadságharcunkra vonatkozó más okmányokat fedeznek fel, ne engedjék azokat elenyészni. Mentsük meg azokat a jövőnek, mert a mult a jövő tükre, mert a mult szép emlékeinél, az ősök szép példájánál hasonló tettekre lelkesül a jelen és jövő nemzedék.

R. L.

localis körülmények által meghatározandónak tartom, mintsem hogy ezt egész országra különbség és változtatás nélkül stereotyp alkalmazni célszerü volna.

Baróthon a gazdászati szakosztálylyal együtt a felső népiskola fentartását kivánom, azért, mert Erdő vidék Háromszékmegyének ugyszólva geographiailag elkülönitett helye, melynek szellemi goczpontja (gyülhelye) Baróth. Amellett ezen egész isolált vidéknek nincsen egyetlen más oly intézete, hol felsőbb oktatást nyerhetni. Ennél fogva szükségpótló ezen intézet és helyzetszerü körülmények javasolják a már létezőnek fentartását.

Gazdászati szakosztálylyal pedig azért, mert tanitóiban észlelhető szakismeret, human és lelkiismeretes odaadás a fejlődésre reményt nyujt; de azon kivül a baróthi felső népiskola berendezése is inkább megfelel a célnak.

A gazdászatra használt terület közvetlen az iskola mellett van; gazdasági eszköz és épületek kézügyben. Ez a felügyeletet és oktatást könnyiti.

A talaj nem bérleményi, hanem az intézet tulajdona. Tehát állandó, hasznos beruházást nagyobb biztonsággal tehetni, mint a különben is félreeső sepsiszentgyörgyi bérleményen.

Azonkivül a törvény ugyis rendelkezvén f. népiskolák felállításáról: a kézdi-vásárhelyi iparos és a baróthi gazdászati szakosztály ott fentartandó a törvény kedvecért s azért is kivánom, hogy az idő és tapasztalat mutassa meg ezen intézmény helyes vagy célszerütlen voltát és az intézetek életképességét.

Experimentumnak pedig ennyi elég,

Azonban főleg a tanulók kevés számában mutatkozó bajon segiteni kell, még pedig gyökeres orvoslás által.

Mi módon eszközölhető ez és egyáltalában mi történjék a megszüntetendőnek tervelt s sztgyörgyivel, anélkül, hogy csak rombolnánk: azt folytatólagosan fogom kifejteni.

D. Veres Gyula.

Felszólitás

a Kolozsvártt 1877. dec. 2-án a „kolozsvári jótékony nőegylet“ kiállitásával kapcsolatban rendezendő iparmütörténelmi kiállitás érdekében.

A kolozsvári jótékony nőegylet választmánya örömmel fogadta grót Schweinitz Gyula urnak azon ajánlatát, hogy az egylet által f. évi december 2-án rendezendő tárlattal kapcsolatosan, a tisztelt gróf közvetitésével, oly tárlat rendeztessék, mely hazánk erdélyi része ipartörténelmének s a különböző iparágakra szükséges, hazánkban található nyersanyagok felmutatására lesz hivatva. Ezen valójában hasznos és hazafias kezdeményezés valósitására alakulni szíveskedett bizottmánynak következő felhivását a választmány a legmelegebben siet hazánk fiai és leányai becses figyelmébe ajánlani, azon kéréssel: méltóztassanak ez épen oly szép, mint közhasznu vállalatot szives részvétökkel és közremunkálásukkal támogatni.

Kolozsvártt, április 24-én 1877.

A kolozsvári jótékony nőegylet választmányának nevében:

Br. Bánffy Albertné, másodelnök. — Kovácsi Antal, titkár.

Alig van Keleteurópának tartománya, melyet helyzete oly mértékben az iparra utalna és helyi viszonyai az ipar felvirágzására oly alkalmassá tennének, mint az erdélyi részek. Parlagon heverő gazdag ásványi kincsei, rengeteg erdői, kellőleg fel nem használt munkaereje, a tőszomszédságában önként piacul kinálkozó keleti tartományok mind arra mutatnak, hogy szilárd összetartás és válvetett munka hazánk szép erdélyi részét egykor Kelet iparmühelyévé alakithatja át.

A társadalom van első sorban hivatva a benne rejlő erőket e nagy célra összpontositani, hogy azonban ez valamikor bekövetkezhessék, szükséges az erdélyi részeknek egykor virágzó, de ma már fájdalom, csak romjaiból ismert ipara iránt a közös érdeklődést felkölteni.

E közös érdeklődés felébedését nagy mértékben előmozditja egy olyan iparmükiállitás, mely a mig felöleli elvirágzott iparunk egész multját, tehát teljes gyüjteménye lesz a hazánkban található értékesebb iparmütörténelmi tárgyaknak, másfelől magában foglalja azon ipari célokra alkalmas nyers ásványi és faanyagokat, melyekkel hazarészünk jelenleg bir, hogy e téren iparunk multja kapcsolatban a jelennel, tanulságos utmutatója legyen a jövőnek.

Egy ily kiállitás eszméjének keresztül vitelét a kolozsvári jótékony nőegylet választmányának közvetitése folytán gr. Schweinitz Gyula, gróf Eszterházy János, báró Bánffy Adám, Békésy Károly, Cseh Lajos, gr. Eszterházy Kálmán, dr. Fleischer Antal, Finály Henrik, Gámán Zsigmond, Girsik János, dr. Koch Antal, gróf Lázár Jenő, Páll Sándor, Szabó Károly, Torma Károly, Veres Ferenc örömmel elvállalván, bizalommal fordulnak mindazokhoz, kik honi iparunk emelkedését szivükön hordozzák és a kik különösen az erdélyi részekben készült és iparmütörténelmi becscsel biró mütárgyak, valamint ipari célokra alkalmas ásvány- és faminták birtokában vannak, hogy feladatunk megoldásában az eszme népszerüsitésével és a kérdéses tárgyak beküldésével támogatni szíveskedjenek. —

A kiállitás tiszta jövedelme a kolozsvári jótékony célu nőegylet alaptőkéje javára fog fordittatni, tehát a humanismusnak, a régiségtannak és iparunknak tesz mütörténelmi kincseink ez első kiállitása együttes szolgálatot. Oly nemes cél mind három, melynek érdekében, bátrak vagyunk reméleni, hogy különösen szükebb hazánk lakósai nemzetiségi különbség nélkül örömmel nyujtandnak segédkezet.

A kiállitás a következő osztályokra és tárgyakra terjed ki:

Mütörténelmi osztály.

1. A régi ötvösség remekei, főleg

a) diszedények u. m. kancsók, kelyhek, serlegek, poharak, tálak, tálcák, csészék stb. akár egészen fémből, akár más anyagból (agyag, üveg, kristály, szines kő, kókuszdióhej stb.) fémfoglalásban szelencék.

b.) ékszerek, akár önálló darabok, mint láncok, fej- és nyakékek, karperecek, györök, csattok, övek, forgók, boglárok, fülbevalók, diszes órák és kupakok; akár ruhadiszitmények alkatrészei, u. m gombok, kapcsok, sujtás helyébe alkalmazott vert arany vagy ezüst ékitések, könyvek csatjai, képkeretek stb.

c.) eszközök, főleg evő eszközök, pecsétnyomók, sétapálcák, legyezők, virágcsokor-fogók, ollók, tütartók, illatszertartók, fésük stb.

d.) fegyverek és nyeregszerszámok.

e.) arany- és ezüst csipkék, paszományok, himzések, szövetek és szőnyegek; egyházi öltözékek.

f.) szobrászatba vágó ötvösmunkák, keresztek, szobrocskák, cimerek és képek vert dombormüben, érmek és fémerek, asztaldiszek, gyertyatartók.

g.) Végre az ötvösség bármi célra szánt olyan müvei, a melyek alak vagy diszités szempontjából müvészeti becsre tartanak igényt.

2. A szobrászat körébe tartozó oly apróbb müvek, melyek más anyagból, mint nemes fémből készültek, u. m. szobrocskák öntött és faragott dombormüvek bronzból, csontból, fából, porcellánból, üvegből és cserépből.

3. Lakatos- és fegyverkovács-müvek, zárak, lakatok, sarkok, pántok, fogantyuk, rácsok, vasszekrények stb. efféle, kivált metszett vasmüvek.

4. Diszes üveg- cserép- és kőedények, kiváló tekintettel a máz és festés szineire, és müzlésére.

5. Kéziratok, ősnyomatok és régi kötések

6. Festmények, rajzok, rézmetszések.

7. Photographiák és albumok.

II. Asvány, ásatag nyers anyag és felkészitmények osztálya.

1. nemes ércek.

a.) termés arany, b.) mosott arany, c.) tellur érc, d.) nyers tellur.

2. Harmadrangu ékkövek.

a.) mángánpát aranyerekkel, b.) gránát, c.) amethyst, d.) jaspis, e.) achat, f.) carneol, g.) heliotrop, h.) rózsaquare, i.) hegyi jegec, mármarosi gyémánt, j) kyant, k.) citrin, l.) füstquare, m.) tejquare, n.) chalcedon, o.) jaspopol, p.) chrysopol.

3. A zománc (email) készitéséhez szükséges nyers anyagok:

a.) kovasav (kovahomok,) b.) olomkéneg, c.) timkő, timsós föld, d.) konyhasó e.) vasércek. f.) antimon ércek, g.) szénsavas olom, h.) rézércek, i.) chromércek, k.) cobált ércek, l.) barnakő, m.) földpátok, n.) folypát, o.) soda, p.) salétrom.

4. Szobrászati és müdiszitési anyagok.

a.) szobormárvány (fehér), b.) diszitési márvány (szines), c.) ditroit és myascit, d.) gyps (tarka), e.) alabástrom, f.) serpentin, g.) porphyr kőzetek, h.) örvény-kő (aragonit) i.) gabró, j.) labrador kőzet.

5. Agyag és porcellán készitéshez szükséges anyagok.

a.) kaolin, b.) földpát, c.) porceliánföld.

III. Faipar és erdőtermények osztálya.

1. Faipar.

Müvészileg készitett szekrények, székek, fonókerekek, kulacsok, vadászpoharak, mindennemü faragványok.

2. Erdőtermények.

A hazában termett fák szelvényei természetes és kidolgozott állapotban, minden ipari célra és kivitelre alkalmas erdőtermény.

Bejelentések a kiállitásra f. év augusztus hó végéig irásban vagy szóval Békésy Károlyhoz a „Kelet“ szerkesztőjéhez intézendők.

A bejelentésben előadandó: 1. a tárgy minősége, 2. kiváló tulajdonai, 3. rövid története. készitőjének neve, lakhelye, termelésének vagy előjövetelének helye, utóbbinak kiterjedése. 4. Eladandó-e a tárgy és mi áron? — Ha a beküldő netalán a nőegylet számára értekesitetni vagy az erdélyi muzeumnak kivánja adományozni a tárgyat, szintén bejelentendő.

Az egyes mütárgyak Finály Henrik urhoz a muzeumegylet titkárához küldendők, ki azokat nagyobb biztonság céljából az erdélyi muzeum-egylet régiségtárában helyezi el.

A beküldés idejéről és a rendező bizottság által netalán kieszközlendő szállitási dij kedvezményekről a bejelentők annak idején értesittetni fognak.

Kolozsvár, 1877. április 20.

Gróf Schweinitz Gyula, bizottsági elnök. — Békésy Károly, titkár.

Hosszufalu, 1877. május 3.

A tanév végén vagyunk. . . Szántottunk, vetettünk és — arattunk. Kiki ugy, a hogy vetett. Hisszük azonban mégis, hogy e tanév áldásthozóbb, gyümölcsözőbb volt a lefolytaknál — mert a gondos kertész — a buzgó tanfelügyelő — hiven dolgozott, fáradt a tudomány „meleg ágyá“-ban — az iskolákban, hol behatóan vizsgálta mind magát a tanitót, mind az iskoláknak mindennemü állapotát.

Brassó- és Háromszékmegye tanfelügyelője tekintetes Vajna Sándor ur, tankerületének ezen részében kötelmének hiven felelt meg. Látogatása alkalmával megmutatta, hogy tanférfiu, és hogy tanitói pályáról lépett mostani hivatalába.

Egyleti gyülésünkön is jelen volt, s tapintatos eljárás által a gyülést céljához juttatá.

S most e tanév végén tartott zárvizsgákon — minthogy személyesen meg nem jelenhetett — magát szakférfiak által helyettesittette.

Mindamellett, hogy ezen elsőroltak hivatalos kötelességnek voltak kifolyása: nevezett tanfelügyelő urnak buzgalma s tappintatos eljárásáért őszinte elismerését nyilvánitani, kedves kötelességének tartja a „Négyfalusi tanitói járáskör.“

A gyülés határozatából:

Gáspár Géza. jegyző. — **Pál Károly,** elnök.

A székely nemzeti muzeum

számára f. év április havában beérkezett tárgyak kimutatása.

I. Könyvek és kéziratok:

Bálint Gábor egyet. tanár urtól 1 magyar-mongol szótár. Bartha Bertha k. a. 1 német imakönyv. Biró Sándor urtól 2 köt. könyv. Csia Ignác urtól 1 török utlevél. Elekes Ignác urtól 5 drb. kézirat. Farkas Bertha k. a. 2 drb cseh imakönyv. Frankendorf Lajos urtól 1 1849-es Proclamatio. Köncey Domokosné urasszonytól 1 köt. könyv. Lányi Sándor urtól 20 drb 1848/9-es Proclamatio, 6 drb 1848-as erdélyi hirlap, 23 drb kézirat, 7 drb rendeletek, 5 drb versezet 1849-ből. Pap Linus tanár urtól 1 köt. könyv. Pünkösti, báró Apor Zsuzsánna urhölgytől 1 irott könyv 1450 ből. Otrobán Rudolf urtól 1 köt. könyv. Szabó Elekné urasszonytól 1 köt. könyv. Volonces István urtól 4 köt. könyv. Vásárlás utján 1. 1690-beli cimerek könyve.

II. Régiségek, pénzek és érmek:

Bodó Károly urtól 1 drb Kossuthbankó, 3 drb ezüstpénz. Boér Linka urhölgytől 2 drb ezüstpénz. Cirjék József urtól 1 cserépkorsó. Elekes Elek urtól 1 szélkakas. Elekes Ignác urtól 1 pénztárca. Farkas Bertha k. a. 1 gyöngyházkereszt. Fejér Jánosné urasszonytól 1806-beli 10 frtos bankó. Gergely Ferencné urasszonytól 1 prémes női mellény, 2 ezüst csatt. Madaras Róza k. a. 1 női váll, 1 pár hosszu keztyü. Móric József urtól 1 római kőkarika, 1 török lópatkó. Otrobán Rudolf urtól 1 csont tütartó, 1 ezüst hajékezetü lánc. Öse Mari k. a 2 drb ezüstpénz. Pál János urtól 1 ezüstpénz, 1 bankó. Solyom Ferenc urtól 3 drb ezüstpénz. Volonces István urtól 1 vaskard, 4 drb Kossuthbankó. Özv. Zathuretzky Istvánné urasszonytól 3 drb képkeret. Zathuretzky örnagy urtól 1 Zathuretzky István béko véd karmantyuja és huszár tarsalya. Vásárlás utján 1 Wesselényi faragott faszekrénye, 1 székely cserépkulacs.

III. Természeti tárgyak:

Gyulai Elekné urasszonytól 2 drb bálványosi moha kövület. Idősb Köncey Józsefné urasszonytól 29 drb majonikai gyöngy. Máthé Barabás urtól 1 medvefog. Politzer Leopold urtól 1 medvekoponya. Móritz József urtól 1 kövült szarv, 1 kövült csiga, 1 fülcsont, Volonces Istvánné urasszonytól 14 drb tengeri csiga.

IV. Különböző tárgyak:

Bóér Linka urhölgytől 1 bódai hámorban öntött vastányér. Horváth László főjegyző urtól 237 drb pecsétlenyomat. Máthé Barabás urtól 2 drb kép keretben. Otrobán Rudolf urtól 1 családi cimer keretben. Pap Linus tanár urtól 24 drb. térkép, Szakács János urtól 1 schweizi ház (faragvány.)

Fogadják e lelkes adakozók szives köszönetünket, egy nemzet hálás elismerését.

Vasady Gyula.

Legujabb.

Bukurest, máj. 5. Reni városát tegnap egy török tornyos hajó három óra hosszat keményen bombázta, 60 bomba esett a városba. Reni, Braila és Oltanitza minden embere futásnak iramodott.

Bécs, máj. 5. (szláv forrás.) A „Pr.“nek sürgönyzik tegnapról Vladikaukázból: Tegnap este ütközet volt Kars mellett. A törökök hátráltak s részint a várba szaladtak részint Erzerum felé futamodtak. A muszka körülzárta a várat. 24 ágyut irányoztak a várnak, melynek bombázását máj. 5 én kezdik a muszkák.

Konstantinápoly, máj. 5. Az 1865-ki sajtó törvényt felfüggesztették. (Beszüntették az előleges birálatot s a sajtó szabadság bilincseit eltávolitották.) A sajtó ügyet egy sajtóügyi osztály kezeli ezentul. A török országgyülés megszavazta az ostromállapot javaslatának sürgősségét A bizottság tárgyalja a javaslatot mely azonban nem lép azonnal hatályba.

Konstantinápoly, máj. 5. Muktár pasa jelenti ápr. 30-ról: A muszkák roppant számban mentek nyugaton Kars felé. El akarták vágni az erzeruni utat. Muktár 9 zászlóaljjul elhagyta Karst és Csilakliba ment a muszkák elé, de Karsban elég erőt hagyott.

Berlin, máj, 5. A „Tageblatt“ arról értesül: A muszka követeket arra utasitta a cár, hogy mikor a Gortsakoff jegyzékét átadják, hát mondják meg, hogy a háborunak csak az a célja, hogy kelet véglegesen reendeztessék. Nemcsak a cár, hanem valamennyi hatalom be fog erre folyni. Suvaloff még hozzá toldotta Londonban, hogy a cár csak a kereszténveken akar segiteni.

Konstantinápoly, május 5. Muktár sürgönyzi május 1-ről: A muszkák ostrom alá fogták Karsvárát, de a törökök elkergették. — Batum parancsnoka je-

lenti május 1-ről, hogy a muszkákat ott a sár és az eső feltartóztatta.

Raguza, máj. 5. A miriditák lázadását a törökök leverték. Több vezért és 60 miriditát elfogtak s Skutáriba cipelték. Várják, hogy Prenk főnök kapitulálni fog.

Kiseneff, máj. 5. (Szláv forrás.) A főparancsnok jelenti: Leovonál sárba rekedtünk, mivel a Pruth kiáradt. Mindent megtettünk, hogy az akadályokat elgörditsük. Az odarekedés nem akadályozta meg a csapatok összpontositását. A mult éjjel két török tornyos hajó közelgett Braila felé. Nehány lövést váltottunk, mire ismét eltávoztak. Vereséget nem szenvedtünk.

Krakó, máj. 5. Azon orosz hadcsapatok és ütegek, a melyek az áradások miatt nem szállithatók a csatatérre, Muszka-lengyelországba vitetnek. — Nagymennyiségü vasuti sin szállittatott Oláhországba.

Bukurest, máj. 5. Egy török tornyos hajó parancsnoka megjelent ma Olteanica előtt s felszólította az oláh helyőrséget, hogy takarodjék el. A törökök erre torpedokat raktak le.

VEGYES.

— **Májális.** Csütörtökön a „Székely-Mikó-tanoda" májálist rendez kedvező időjárás esetében. Reméljük, ez idei első májálisban polgártársaink közül is számosan vesznek részt.

— **Mult számunk** „Felsőbb népiskoláink" cikksorozatában az utolsó 11 sor tévesen a cikk más részéből szedetett, miért kérjük e 11 sort ugy tekinteni, mint e cikkhez nem tartozót.

— **Baruch Gyula** tánctanitó által szombaton rendezendő próba-táncestélyre felhivjuk a közönség figyelmét.

— **Az előpataki** fürdőbirtokosság folyó hó 6-án tartotta tavaszi rendes gyülését, melynek főbb tárgyait a közeledő ivadigényelte előintézkedések képezték. Dr. Boltresz és n.-váradi dr. Schwarz Zsigmond pályázók közül utóbbi választatott meg ez idényre fürdőorvosnak. A nyolc folyamodó zenetársulat közül a szathmári Bunkó Vinceé nyerte meg a birtokosság bizalmát, mely Bécs, Páris, London, Bukurest, Konstantinápoly stb. fővárosokban nagy sikerrel adott hangversenyeket. Fischer V. kolozsvári kereskedőnek finomabb porcellán és diszmüárucikkekből egy kollektiv kiállitást engedélyezett a fürdőidény-tartamra a birtokosság. Javaslatba hozatott a gyógyhely területének kiköveztetése, nemkülönben az alapszabályoknak az ujabb közegészségügyi, községi, ipar, stb. törvények tekintetbevételével eszközlendő átdolgozása, melyekre külön bizottságok neveztettek ki. A husvágás és finomabb kenyérnemüek sütésének joga közelebb fog haszonbérbe adatni. Általában több egészségügyi, tisztasági, rendőri és kényelmi ügyeket illető intézkedések tétettek.

— **Szulejman Sheik efendi,** a török küldöttség vezetője a több száz helyről érkezett üdvözlő táviratokra és levelekre külön-külön nem válaszolhatván, együttesen fejezi ki köszönetét és háláját a küldöttség nevében azon testvéri szives fogadtatásért és jókivánatért, melyben a küldöttséget részesitették. Köszönetét fejezi ki egyszersmind a küldöttségeknek és mindazoknak, kik az ő itt időzésük alatt velük a magyar barátságot és vendégszeretetet felejthetetlenné tenni igyekeztek. A küldöttség tagjai a legmelegebb hálát és köszönetet érzik e szives és fényes fogadtatásért és kérik barátaikat, hogy tartsák meg őket becses emlékükben.

— **Öleljen meg!** Eltávoztak. De a krónika még sokáig tele lesz velük. Török vendégeinkről beszélünk. A nőképző-egylet táncmulatságán a pezsgő jó kedy magával ragadta a török fiukat is s nosza aprózni kezdték a csárdást. Rosszacskán ment az s a török tartózkodás nehezen birt bele jönni a tüzes magyar táncba. Egy tüzről pattant menyecske csakugyan tanitja Resad beyt: igy ni, most meg igy. No most: embrassez moi! Resad bey megzavarodik, de nem él vissza a helyzettel s nem csókolja meg a menyecskét. Persze, hogy nem is csókot akart kérni a menyecske, csak hitt a francia etimologiának s azt gondolta, hogy embrassez moi annyi mint öleljen át. Pedig azt jelenti biz az, hogy csókoljon meg.

— **Török pap keresztyén templom oltára előtt.** A török küldöttség szegedi fogadtatásáról a következő megható epizódot közli a „Bp. Napilap" egyik levelezője: „Vendégeink meglátogatták az alsóvárosi templomot is, hol a ferencrendi atyák lelkes vendégszeretettel fogadták őket. Az ősz prior örömmel mutogatta a sekrestyében a török korból maradt okmányokat, s a templom becses ereklyéit. A sekrestyéből az imaházba mentek a török vendégek, mely zsufolásig tömve volt néppel és itt egy szivetrázó jelenetnek voltunk tanui. Hodsa Mehemed efendi a főoltár zsámolyára lépet, tüzben égő szemeit felemelte az égre, s ihlettségtől átható hangon a következőket mondá nemzeti nyelvén. „Az izlám népe itt áll a keresztyén magyarok Istenének oltáránál és kivánja, hogy a vallás ne vonjon válaszfalat a két nemzet között, melyet szorosabb kötelék: a vér köteléke füz össze!" — A törökök lelkesülten ismétlék főpapjuk őszinte szivből eredő kivánatát; az összegyült népet pedig annyira meghatolta a jelenet magasztossága, hogy elragadtatással kiáltott „Amen"-t.

Nyilttér.*)

Nyilvános köszönet.

Kedves kötelességemnek ismerem hálás köszönetet nyilvánitani Wellenreiter György, Nagy Lázár, Nagy Lajos, Réthi József, Kölönte Mózes, Fekete Albert ügyvéd, Popovics András uraknak azon nemes lelkü támogatásukért, mely szerint legközelebb Kézdi-Vásárhelyről Sepsi-Szentgyörgyre történt átköltözködésem alkalmával szekereiket, kocsijaikat ingyen rendelkezésemre bocsátani és tényleg átköltöztettetni méltóztattak. Fogadják ezen emberbaráti részvétért és segedelmezésért szivemnek legforróbb háláját.

Köszönet egész K.-Vásárhely városa nemes polgárságának, mely 16 évi ottlétem alatt mindig barátságos gyámolitással, osztatlan részvéttel viseltetett irányomban.

Istennek legteljesebb áldását kivánva az egész városra, joltevőim és jóakaróimra, magamat jelenlegi helyzetemben is további kegyes pártfogásukba ajánlva, maradok

Sepsi-Szentgyörgy, 1877. május 4.

kitünő tisztelettel

Lipeczky Bódog,
vendéglős.

*) E rovat alatt megjelentekért csakis a sajtóhatósággal szemben vállal felelőséget a szerk.

PIACI ÁRAK.

		S.-Sz.-György máj. 7.		Brassó április 27.	
		frt	kr.	frt	kr.
Hectoliter	Buza (tiszta) legszebb	11	30	11	60
	Buza (tiszta) közepes	10	—	11	—
	Buza (tiszta) gyöngébb	9	50	10	20
	Buza (vegyes)	6	40	8	70
	Rozs legszebb	5	70	6	40
	Rozs közepes	5	10	5	80
	Árpa legszebb	5	40	4	80
	Árpa közepes	4	60	4	50
	Zab legszebb	3	60	3	50
	Zab közepes	2	60	3	40
	Törökbuza	6	—	6	—
	Kása	8	—	6	30
	Borsó	5	—	0	—
	Lencse	10	—	0	—
	Fuszulyka	5	—	0	—
	Lenmag	—	—	—	—
Kilogramm	Burgonya	1	40	2	50
	Marhahus	—	32	—	40
	Disznohus	—	48	—	44
	Juhhus	—	—	—	—
	Faggyu friss	—	30	—	40

Bécsi tőzsde és pénzek május 7.

5% Metalliques	57.35	M. földt. kötv.	72.25
5% nem. kölcs.	63.50	Tem. földt. kötv.	69.50
1860. államkölcs.	106.50	Erd. földt. kötv.	69.25
Bankrészvények	754.—	Ezüst	124.40
Hitelrészvények	734.80	Cs. kir. arany	6.13
London	130.—	Napoleond'or	10.41½

Felelős szerkesztő: **Vécsey Róbert.**

Kiadótulajdonos: **Pollák Mór.**

Eladó telek.

Kézdi-Vásárhelytt a Kantából felmenő ut piatcsor keleti során 1611 helyrajzi szám alatti 60 nsz. öl kiterjedésü Vizi utódok és Csiszár Pál szomszédságok között fekvő puszta beltelek örök áron eladó.

Értekezhetni Kézdi-Vásárhelytt **Jancsó Károly** kereskedővel. 3—3

Kiadó vendéglő.

Rétyen **Székely Dávid** birtokosnál, egy vendéglő több egymásután következő évekre haszonbérbe kiadandó. Értekezhetni a tulajdonossal. 3—3

Haszonbérbeadás.

Előpatakon a husárulás és fehérkenyér sütés **május 13-án délelőtt** haszonbérbe adatik. Kibérleni szándékozók kéretnek az olvasóteremben megjelenni, hol az árverezés tartani fog.

1—2 **A fürdő igazgatósága.**

Hirdetmény.

A közép-ajtai ref. egyháznak csak kevés ideig használt **toronybeli órája** minden készleteivel együtt jutányos áron eladó.

Értekezhetni a ref. elöljárósággal. 2—2

Levélbeli
megrendelések
pontos eszközlése.
Gyönyörü szép
női ruhakelmék
a legdúsabb választékban
bámulatos olcsón
megszerezhetők
HAMBURGER ADOLF
divatáru-raktárából
Budapest
koronaherczeg-utcza 8.
Minták ingyen és bérmentve.
2746

Dr. HANDLER MÓR

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket;

1) az **önfertözésnek** minden következményeit, ugymint

magömléseket

az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolyást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt;)

2) **hugyesőfolyásokat** (még oly idülteket is), **nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban-és elcsufitásaiban;

3) **hugyesőszükületeket;**

4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél,** az ugynevezett **fehérfolyást,** és az onan eredő

MAGTALANSAGOT;

5) **börkiütéseket;**

6) **A hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 óra ól 8-ig

Lakik: Pesten, belváros, kigyóutcza 2-ik szám alatt kigyó- és városházutcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek. 71—100

Nyomatott Pollák Mórnál Sepsi-Szentgyörgyön.